

Predikan 20 januari 2019 Andra söndagen efter Trettondagen
Livets källa

Evangeliet enligt Johannes kapitel 4, vers 5 - 26

Jesus kom till en stad som hette Sykar, inte långt från den mark som Jakob gav sin son Josef. Där fanns Jakobs källa. Jesus, som var trött efter vandringen, satte sig ner vid källan. Det var mitt på dagen. En samarisk kvinna kom för att hämta vatten. Jesus sade till henne: "Ge mig något att dricka." Lärjungarna hade nämligen gått bort till staden för att köpa mat. Samariskan sade: "Hur kan du, som är jude, be mig om vatten? Jag är ju en samarisk kvinna." (Judarna vill inte ha något med samarierna att göra.) Jesus svarade henne: "Om du visste vad Gud har att ge och vem det är som säger till dig: Ge mig något att dricka, då skulle du ha bett honom, och han skulle ha gett dig levande vatten." Kvinnan sade: "Herre, du har inget att hämta upp det med och brunnen är djup. Varifrån tar du då det levande vattnet? Skulle du vara större än vår fader Jakob som gav oss brunnen och själv drack ur den, liksom hans söner och hans boskap?" Jesus svarade: "Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. Men den som dricker av det vatten jag ger honom blir aldrig mer törstig. Det vatten jag ger blir en källa i honom, med ett flöde som ger evigt liv." Kvinnan sade till honom: "Herre, ge mig det vattnet, så att jag aldrig blir törstig och behöver gå hit efter vatten." Jesus sade: "Gå och hämta din man." Kvinnan svarade: "Jag har ingen man." Jesus sade: "Du har rätt när du säger att du inte har någon man. Fem män har du haft, och den du nu har är inte din man. Där talade du sanning." Kvinnan sade: "Herre, jag ser att du är en profet. Våra fäder har tillbett Gud på det här berget, men ni säger att platsen där man skall tillbe honom finns i Jerusalem." Jesus svarade: "Tro mig, kvinna, den tid kommer då det varken är på det här berget eller i Jerusalem som ni skall tillbe Fadern. Ni tillber det som ni inte känner till. Vi tillber det vi känner till, eftersom frälsningen kommer från judarna. Men den tid kommer, ja, den är redan här, då alla sanna gudstillbedjare skall tillbe Fadern i ande och sanning. Ty så vill Fadern att man skall tillbe honom. Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning." Kvinnan sade: "Jag vet att Messias kommer" (alltså den Smorde) "och när han kommer skall han låta oss veta allt." Jesus sade till henne: "Det är jag, den som talar till dig."

Det finns olika källor till liv, livets källa kan vara olika saker. Dagens texter väcker två källor till liv hos mig.

Jesajatexten vi läste lyfter fram alla människors rätt till vatten och mat. *Kom alla ni som törstar, kom hit och få vatten, kom, även om ni inte har pengar...* Vatten som en mänsklig rättighet, som en mänsklig nödvändighet. Tillgång till vatten har varit en stridsfråga i alla tider. Krig har startats på grund av vatten. Och det har alltid funnits tillräckligt med vatten så att alla kan få... men alla har inte tillgång till rent vatten.

På WaterAids hemsida kan vi läsa: *Vatten, sanitet och hygien är grundläggande för fattigdomsbekämpning, klimatanpassning, kvinnors rättigheter, barns utbildning, människors hälsa, länders ekonomi och all utveckling. 844 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten. Det är nästan var tionde person av världens befolkning. 2,3 miljarder människor har inte tillgång till någon toalett. Det är mer än en tredjedel av världens befolkning.*

Och vi som lite slarvigt brukar säga; *bara vanligt vatten...* men det är betydligt mer än så och tyvärr inte tillräckligt vanligt.

I Ekumeniakyrkan, det kyrkosamfund som Västerorts kyrkan tillhör, arbetas det med något som kallas *Klimatfasta*. Fastan börjar i kyrkoåret 2019 på Askonsdagen veckan efter Fastlagssöndagen som är den 3 mars, med det vackra temat *Kärlekens väg*, och slutar på påsknatten inför Påskdagen.

Fastan handlar om att på en mängd olika avstå från sånt som tar för mycket uppmärksamhet ifrån det verkligt väsentliga. Och den vill hjälpa oss att fokusera mer på just det verkligt väsentliga. Fastan är en då vi kan korrigera oss, ställa om våra liv. Så här beskrivs Klimatfastan på Ekumeniakyrkans hemsida: *Att fasta för klimatet är en symbolhandling men samtidigt ett sätt att tydliggöra en riktning vi vill gå för att minska vår*

negativa belastning på Guds skapelse. Därför är inte klimatfastan en tillfällig handling utan en del i en långsiktig process.

Klimatfastan gäller kyrkans verksamhet och personal nationellt. Equmeniakyrkans församlingar uppmuntras att delta. Även medlemmar i församlingarna uppmuntras att delta i klimatfastan utifrån sina situationer och möjligheter.

Slut citat. Du kan läsa mer och få tips på equmeniakyrkan.se

I vår församling ska styrelsen i veckan som kommer diskutera hur vi kan bli en del av Klimatfastan, som församling och som enskilda, utifrån vår situation och våra möjligheter. Inte för att moralisera utan för att mobilisera, så att vår vackra värld får fortsätta vara vacker för kommande generationer. Så att vattnet, livets källa, får komma fler, ja kanske alla, till del.

Jesu möte med kvinnan vid Sykars brunn reser frågor om källor till liv och vattnet, rent vatten, är en av skapelsens absolut viktigaste källor till liv. Och det är som sagt inte så bara, det där med vanligt vatten, det är mer än så.

Det är fascinerande hur Bibelns berättelser och hur kristen tro ständigt utmanar oss i förhållande till den värld vi lever i, till att göra livet bättre för många. Så visst handlar Livets källa om rättvisa, om fred, om fördelningspolitik, om klimatet osv.

Samtidigt utmanar texterna och kristen tro oss att hitta balansen i våra egna liv så att vi på bästa sätt kan leva. Leva och verka i det större uppdraget; att göra livet mer drägligt för fler tillsammans med andra.

Livets källa kan alltså också vara annat. Det finns olika källor till liv. Källor som ofta samverkar.

I evangelieberättelsen som vi läst finns ett spännande och mångfacetterat möte. Jesu samtal med den samariska kvinnan rymmer väldigt mycket. Väldigt mycket som vi kan ta till oss av i våra möten med människor och väldigt mycket vi kan ta till oss av i våra möten med oss själva. Där mötet med oss själva, om vi bjuder in Gud i det mötet så som kvinnan vid brunnen gjorde, kan avslöja, uppmuntra och faktiskt på djupet förändra oss. Inte först och främst för vår egen personliga/privata skull utan för livets skull, för din och min plats och stund på jorden.

Alltför ofta har kristen tro och vitsen med att bli och kalla sig kristen varit alltför privat, det har liksom handlat om den egna lyckan. Inget kan vara mer fel.

Jag har inte blivit lyckligare för att jag kallar mig kristen, mitt liv har inte blivit enklare för att jag är kristen, snarare tvärtom... men mitt liv har blivit större och mer angeläget genom att jag tror på och förhåller mig till en Gud som vill allt och allas väl och som är kärlek och nåd.

När kvinnan vid brunnen kommer nära Jesus tar det sig olika uttryck. De delar dryckeskärl, de bryter tabun, de går över gränser, de suddar ut vi&dom och landar i ett vi.

Och när denna närhet, när detta vi, när detta förtroende, har uppstått... Då finns förutsättningarna för ett fördjupat och fördjupande samtal, då finns förutsättningarna för förändring som bygger på uppriktighet. Och det är just uppriktigheten som är själva grundbulten för att på allvar komma vidare.

Jesus lockar fram uppriktigheten hos kvinnan i det som kanske är det mest känsliga för henne; hennes förhållanden till män. Han moraliserar inte. Han bygger förtroende som skapar förutsättningar för

uppriktighet och i den uppriktigheten fördjupas mötet och sedermera livet.

Gud vill locka fram uppriktigheten hos oss. Inte för att moralisera utan för att få oss att se oss själva också i det som är känsligast för oss. Det handlar kanske om relationer, det handlar kanske om materialism, det handlar kanske om självupptagenhet, det handlar kanske om lust, det handlar kanske om... ja vi vet själva vad det handlar är som är känsligt för oss. Det vi behöver stöta och blöta för att komma vidare men som vi ofta drar oss för.

Det är därför vi möts till gudstjänst, för att vi ska locka fram oss själva och för att vi i mötet med varandra och i mötet med Gud ska kunna räta på oss och gå vidare. Därför möts vi vid nattvardens bord, vid vår Sykars brunn, där lite bröd och vin är att likna vid den där muggen vatten som delades och som öppnade upp.

Det finns något tilltalande och skrämmande skört i mötet med Gud. Vi släpper liksom sargen, vi kastar oss ut på 70 000 famnars djup, kastar oss eller snubblar, vi sänker garden, vi tar av oss rustningen. Vi är beredda att ta en smäll, vi haltar lite, vi blir nakna, vi blir sköra.

I mötet med Gud, efter det att vi delat mugg, delat bröd och vin, efter det att förtroende uppstått... blir vi avslöjade. Och då, då har vi möjlighet att tillsammans med samma Gud, räta på oss, se oss i spegeln och våga uttala orden *Du är bra*.

Självkänslan som en förutsättning för att betyda något för andra och ytterst för att förändra världen. *Du ska älska din nästa som dig själv...* du behöver alltså älska dig själv för att kunna älska din nästa.

Det är långt ifrån bara enkelt. Det är något som tarvar de där mötena där förtroenden uppstår och uppriktighet blir till. Möten där vi avslöjas av någon som tar emot oss om vi faller. Vi upprättas av denna någon

för att bit för bit ta ansvar för våra liv, för andras liv, för alla dessa olika källor till liv som vi lever i och med.

Skörhet är aldrig en defekt. Skörhet är ingen svaghet. Skörhet är en förutsättning för att vi ska kunna förändras, förädlas. Bejakar vi inte hur sköra vi är så drabbas vi av den många gånger stillasittande förnöjsamheten, där vi glömmer bort att leva. Skörheten är en förutsättning för att mötet ska bli till. Kvinnan vid brunnen visade sin skörhet och då blev det förvandlande mötet till.

Jag har en vän som går vilse varje dag. Av rädsla väjer hon för minsta obehag. Om hon blir trängd... väljer hon att fly, fly från möjligheten att bli fri. På ytan har hon allt som krävs, en säkerhet som aldrig kvävs. Behärskning genom självkontroll, hon håller fast sin själ. Och jag som ser hur hennes inre dör, vet att det är så vi alla gör.

Vi både har och är den vännen. Så välkommen att med din skörhet, alldeles strax, ta emot bröd och vin. Den lilla måltiden som likt delandet av en mugg vatten skapar förutsättningar för förtroenden. Förtroenden som är förutsättningen för det gemensamma livet. Mötet uppstår vid rastplatsen, vid delandet, vid brunnen, vid bordet, vid livets källa. Om det så gäller livets källa i relation till klimatet och människans rätt till och behov av livsavgörande vatten eller om det gäller livets källa i relation till vem du är, vem du vill vara, vad du kan göra av livet.

Amen